

Årsrapport 2019

ConocoPhillips Norge *Pensjonskasse*

Selskapsinformasjon

Organisasjonsnummer:	879 255 562
Legal Entity Identifisert (LEI):	5967007LIEEXZXDEU862
Postadresse:	Postboks 3, 4064 Stavanger
Besøksadresse:	Ekofiskveien 35, 4056 Tananger
Hjemmeside:	copno-pensjonskasse.no

Styre

Styremedlemmer utpekt av ConocoPhillips Norge

Jarl Ellingsen, styreleder
Christian Bruusgaard
Elin Rødder Gundersen
Ingunn Hagelin
Eli-Anette Oftedal

Styremedlemmer valgt av og blant medlemmene

Eirik Birkeland
Tone-Lise Håland

Varamedlem utpekt av ConocoPhillips Norge

Egil Jacobsen

Varamedlem valgt av og blant medlemmene

Rolf Sandanger Bolstad

Ledelse og administrasjon

Daglig leder:	Rønnaug Hillier
Ansvarshavende aktuar:	Eikos AS v/ Anne Grete Steinkjer
Forsikringsteknisk administrasjon:	Eikos AS
Investeringsrådgiver:	Gabler Investments AS
Regnskapsfører:	BDO AS
Revisor:	KPGM AS

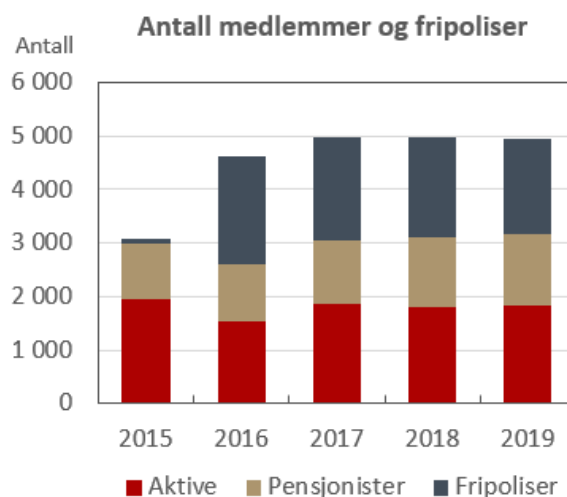
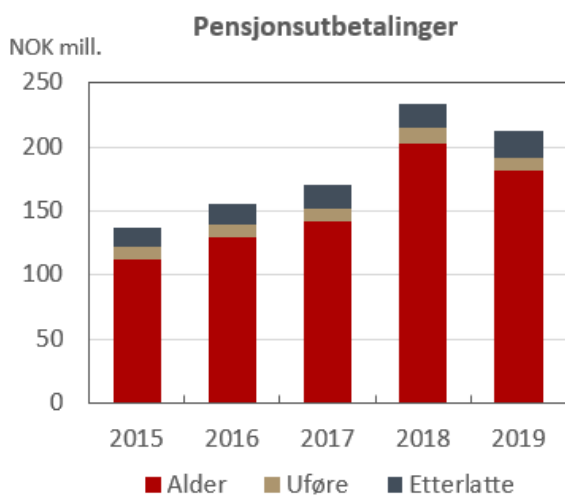
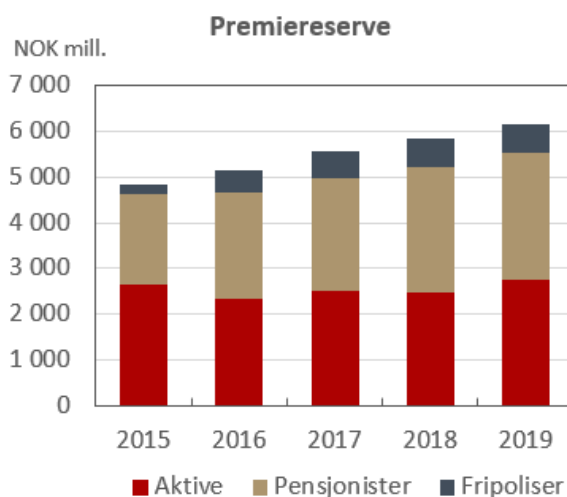
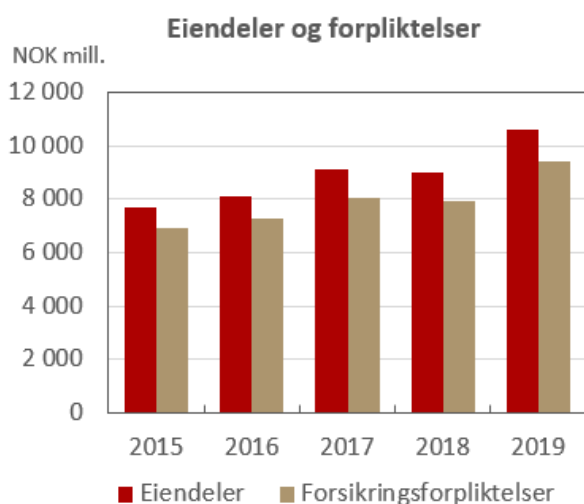

Innhold	Selskapsinformasjon	1	Årsregnskap	10
	Styre, ledelse og administrasjon	1	Noter til årsregnskapet	16
	Nøkkeltall	2	Aktuarens beretning	34
	Årsberetning	3	Uavhengig revisors beretning	35

Nøkkeltall

Beløp i millioner kroner	2019	2018	2017	2016	2015
Sum eiendeler pr. 31.12	10 604	9 013	9 096	8 126	7 693
Sum forsikringsforpliktelser pr. 31.12	9 432	7 925	8 016	7 251	6 915
Premiereserve pr. 31.12	6 187	5 859	5 560	5 198	4 872
Forfalte premier, brutto	500	491	486	442	374
Utbetalte pensjoner mv.	212	234	170	155	137
Totalresultat	115	26	168	97	175
Verdijustert avkastning	16,0 %	-2,1 %	12,4 %	6,4 %	8,7 %
Antall aktive i ytelsesplan pr. 31.12	1 329	1 389	1 458	1 548	1 966
Antall aktive i kun risiko plan pr. 31.12	491	415	395	-	-
Antall pensjonister pr. 31.12 *)	1 341	1 294	1 183	1 060	1 013
Antall fripoliser før utbetaling, pr. 31.12	1 800	1 878	1 949	2 015	91
Antall fripoliser under utbetaling pr. 31.12	147	130	107		

*) Inklusiv fripoliser under utbetaling

Årsberetning 2019

Om virksomheten

ConocoPhillips Norge Pensjonskasse ble etablert i 1987. Pensjonskassen er et selveiende foretak som forvalter ytelsesbaserte pensjonsordninger etter foretakspensjonsloven og tjenstepensjonsloven, og i samsvar med særskilte avtaler med arbeidsgiverforetakene ConocoPhillips Norge og Stiftelsen Ekofisk Junior. Pensjonsordningene skal sikre utbetaling av alderspensjon og uførepensjon til pensjonskassens medlemmer og fripoliseinnehavere, og etterlattepensjon til ektefelle, registrert partner og barn.

Virksomheten drives fra ConocoPhillips Norge sitt kontor i Tananger. Pensjonskassen hadde ingen ansatte pr. 31.12.2019. Ledelse, drift og administrasjon kjøpes av eksterne tjenesteleverandører. Pensjonskassens virksomhet er ikke av en slik karakter at den forurenser det ytre miljø.

Rettsstilling

Pensjonskassen driver konsesjonspliktig virksomhet, og står under tilsyn av Finanstilsynet. Selskapet er registrert i Foretaksregisteret. Virksomhet og økonomiske forhold holdes rettslig atskilt fra arbeidsgiverforetakenes virksomhet.

Styret og daglig leder

Styret består av syv medlemmer, og er pensjonskassens øverste organ. Fem av styremedlemmene utnevnes av ConocoPhillips Norge, og to av styremedlemmene velges av og blant pensjonskassens medlemmer. Styremedlemmenes funksjonstid er tre år. Styret velger selv sin leder, og tilsetter daglig leder som står for den daglige ledelse av pensjonskassens virksomhet.

Thomas Olafsrud fratrådte styret med virkning fra 1.4.2019, mens Ingunn Hagelin tiltrådte styret den 1.10.2019. Styret oppfyller lovens krav om kjønnsrepresentasjon.

Pensjonskassen avholdt fire styremøter i 2019.

Medlemsforhold

Ved utgangen av 2019 hadde pensjonskassen totalt 1 820 premiebetalende medlemmer, hvorav 491 medlemmer som kun er dekket av uførepensjonsplan. Pensjonskassen hadde på samme tidspunkt 1 341 pensjonsmottakere og 1 947 individuelle fripolisekontrakter, hvorav 147 av disse var under utbetaling ved årets slutt.

Vesentlige hendelser i 2019

Nytt kapitalkrav for pensjonsforetak

Finansdepartementet fastsatte den 8.6.2018 et nytt soliditetskrav for pensjonskasser. Soliditetskravet betegnes som «forenklet solvenskapitalkrav» og gjaldt fra 1.1.2019. Kravet er en forenklet versjon av Solvens II-regelverket som gjelder for forsikringsforetak. Pensjonskasser skal til enhver tid ha en ansvarlig kapital som er tilstrekkelig til å dekke et forenklet solvenskapitalkrav. Finanstilsynet skal umiddelbart underrettes og forelegges en tiltaksplan dersom det foreligger et brudd eller risiko for brudd på solvenskapitalkravet. Samtidig med innføring av nytt kapitalkrav bortfalt regler om kvantitative plasseringsbegrensninger knyttet til forvaltning av midler i kollektivporteføljen.

Innføring av ny kvartalsvis rapportering til EIOPA

Den europeiske tilsynsmyndigheten, EIOPA, besluttet i april 2018 en ny kvartalsvis rapportering for pensjonsforetak fra tredje kvartal 2019. De 22 største norske pensjonskassene er omfattet av rapporteringskravet. Pensjonskassen gjennomførte den første rapporteringen i desember 2019.

Ekstraordinær 2019 IORP Stress Test

EIOPA gjennomførte i 2019 en ekstraordinær stresstest av europeiske pensjonsinnretninger som dekket 60 prosent av det nasjonale markedet i 19 respektive land. Finanstilsynet besluttet rapporteringsplikt for de tolv største pensjonskassene i Norge. Pensjonskassen leverte den pålagte rapporteringen i juni 2019.

Pensjonskalkulator fra Norsk Pensjon

Pensjonskassen tok i bruk Norsk Pensjon sin pensjonskalkulator i februar 2019. Tjenesten gir pensjonskassens medlemmer og pensjonister anledning til å hente ut egne pensjonsopplysninger gjennom sikker innlogging med bank-id identifisering. Pensjonsopplysningene gjøres midlertidig tilgjengelige etter at den enkelte har gitt sitt samtykke om innhenting av opplysninger fra pensjonsinnretninger og NAV.

Nytt tjenestepensjonsdirektiv

EU vedtok i 2016 et nytt tjenestepensjonsdirektiv (IORP II) som ble implementert i EU i 2019. Direktivet er EØS-relevant, og skal innarbeides i norsk rett. Innføring av IORP II medfører strengere krav til virksomhetsstyring og utvidet informasjonsplikt overfor pensjonskassenes rettighetshavere.

Finansdepartementet sendte i juni 2019 på høring et forslag til gjennomføring av IORP II. Forslaget innebærer endringer i forsikringsvirksomhetsloven og finansforetaksloven med tilhørende forskrifter. Departementet har p.t. ikke behandlet forslag til nytt regelverk.

Pensjonskassen har gjort forberedende arbeid for å sikre en smidig implementering av nytt regelverk.

Innfrielse av ansvarlig lån

ConocoPhillips Norge ga i 2002 et ansvarlig lån på 34,9 millioner kroner til Pensjonskassen. På grunn av god soliditet, og med Finanstilsynets forhåndssamtykke, ble det ansvarlige lånet i sin helhet tilbakebetalt i november 2019.

Selskapsskattesats

Skatt på alminnelig inntekt ble endret fra 23 prosent i 2018 til 22 prosent med virkning fra 1.1.2019.

Kapitalforvaltning

Kapitalforvaltningsstrategi

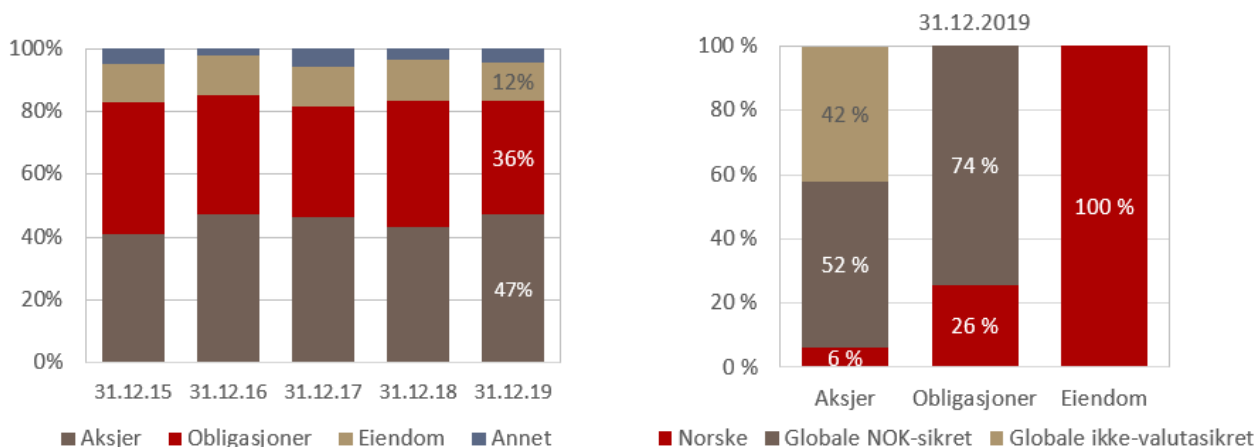
Forvaltning av pensjonskassens eiendeler skjer i samsvar med styrets til enhver tid vedtatte kapitalforvaltningsstrategi som styrebehandles årlig. Strategien har som formål å sikre at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i samsvar med gjeldende regelverk, og at kundenes, pensjonistenes og andre pensjonsberettigedes interesser blir ivaretatt på en betryggende måte. Pensjonskassens eventuelle direkteinvesteringer skal til enhver tid være i samsvar med de etiske retningslinjer som er vedtatt for Statens Pensjonsfond Utland. For indirekte investeringer skal pensjonskassen i oppfølgingsmøter med forvaltere adressere og diskutere temaet etiske investeringer slik at man på denne måten fremhever viktigheten av bærekraftig utvikling.

Kapitalforvaltningsstrategien ble sist gang behandlet i desember 2019, og legger til grunn en langsiktig strategisk allokering hvor aksjer, obligasjoner, eiendom og pengemarkedsinstrumenter er fastsatt til henholdsvis 48 prosent, 37 prosent, 13 prosent og 2 prosent. Dette innebærer en strategisk reallokering på 2 % fra obligasjoner til aksjer i forhold til tidligere. Spesifikke frihetsrammer, plasseringsbegrensninger og øvrige retningslinjer er inkludert i strategidokumentet.

Aktiva allokering

Faktisk allokering til hovedgruppene aksjer, obligasjoner, eiendom og pengemarked var ved utgangen av året innenfor kapitalforvaltningsstrategiens fastsatte frihetsrammer.

Per 31.12.2019 var forvaltningskapitalen allokert med 47 prosent i aksjer, 36 prosent i obligasjoner, 12 prosent i eiendom, 2 prosent i pengemarkedsinstrumenter og 3 prosent på fordring som gjelder oppgjør fra salg av aksjeandeler. Med unntak for bankinnskudd er pensjonskassens forvaltningskapital utelukkende plassert i fond.

Kjøp og salg av aksjefondsandeler

I desember 2019 investerte pensjonskassen 300 millioner kroner i aksjefondet The Children's Investment Fund. Samtidig solgte pensjonskassen andeler for 291 millioner kroner i Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II. Gjennom dette salget realiserte pensjonskassen en gevinst på 133 millioner kroner.

Finansiell risiko

Renterisiko

Obligasjonsporteføljen er eksponert for endringer i markedsrenten. Gjennomsnittlig durasjon i obligasjonsporteføljen har i løpet av året økt fra 4,5 år til 5,7 år, noe som har bidratt til økt risiko i forhold til eventuelle renteøkninger.

Pensjonskassen er i tillegg eksponert for endring i markedsverdi på forsikringsforpliktelser ved at selskapet har forpliktet seg til å utbetale avtalte beløp på framtidige tidspunkter. Markedsrente svarende til durasjon på pensjonskassens forsikringsforpliktelser er marginalt lavere ved årets slutt enn ved årets begynnelse. Denne rentereduksjonen har bidratt til noe høyere renterisiko på forsikringsforpliktelsene sammenlignet med året før.

Aksjerisiko

Verdien av andeler i aksjefond er eksponert for generell markedsrisiko knyttet til makroøkonomiske forhold og til spesifikk selskapsrisiko. Betydelig avkastning gjennom året har resultert i økt markedsverdi av den samlede aksjeporteføljen, og dermed økt tapspotensial ved en eventuell nedgang i aksjekurser.

Valutarisiko

Investeringer i ikke valutasikrede globale aksjefond er eksponert for tap knyttet til negativ valutakursutvikling i forhold til norske kroner. Samtlige investeringer i globale obligasjonsfond er valutasikret til norske kroner. Ved utgangen av året består 20 % av pensjonskassens forvaltningskapital i ikke valutasikrede investeringer. Relativt høyere avkastning i aksjeporteføljen sammenlignet med øvrige investeringer har medført at andel ikke valutasikrede investeringer har økt noe gjennom året.

Eiendomsrisiko

Pensjonskassen har indirekte investeringer i ubelånte næringseiendommer som er lokalisert i Norge. Eiendomsinvesteringene er eksponert for markedsmessig risiko, operasjonell risiko, juridisk risiko og finansiell risiko. Markedsmessig risiko består i makroøkonomiske forhold, eiendommens beliggenhet og risiko knyttet til justering av leie. Operasjonell risiko omfatter teknisk risiko, risiko knyttet til leietakere og forsikringer. Juridisk risiko knytter seg til rammebetingelser, servitutter, bruk av hjemmelselskaper mv. Eiendomsporteføljen har en god diversifisering i ulike bygg, leietakere, sektorer og regioner. Den relative eiendomsrisikoen har vært tilnærmet uendret gjennom året.

Kredittrisiko

En vesentlig andel av pensjonskassens obligasjonsportefølje består av underliggende kredittpapirer som er eksponert for endring i markedspris forårsaket av endret pris på konkurserisiko. Ved utgangen av året besto 84 prosent av underliggende posisjoner i kredittpapirer utstedt fra selskaper med kredittrating lik BBB eller bedre, 6 prosent i verdipapirer utstedt fra selskaper med kredittrating BB og lavere, og 10 prosent i verdipapirer utstedt fra ikke ratede norske selskaper. Både markedsverdi og durasjon på den underliggende porteføljen har økt i løpet av året, noe som gir en høyere kredittrisiko sammenlignet med året før.

Motpartsrisiko

Pensjonskassen er eksponert for motpartsrisiko knyttet til inngåtte reassuranseavtaler, bankinnskudd og uoppgjorte fordringer. Reassuranseavtale er inngått med et syndikat av selskaper som har en tilfredsstillende rating.

Forsikringsrisiko

Pensjonskassens forsikringsforpliktelser er eksponert for biometrisk risiko som består av dødelighetsrisiko, overlevelsesrisiko og uførhetsrisiko. Dødelighetsrisiko omfatter risiko for dødsfall som utløser utbetalinger eller avsetningsbehov for pensjonskassen. Overlevelsesrisiko består i at de forsikrede lever lenger enn det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget har tatt høyde for. Uførhetsrisiko betegner risiko for tap gitt endring i uføretilfeller utover det som er forutsatt i beregningsgrunnlaget.

Likviditetsrisiko

Eiendomsinvesteringer vurderes som lite likvide posisjoner, og betraktes derfor som langsiktige investeringer. Øvrige investeringer er i stor grad likvide plasseringer som kan realiseres på kort sikt.

Risikostyring

Pensjonskassens risikostyring er beskrevet i fastsatte strategidokumenter. Overordnet strategi gir generelle risikorammer og handlingsregler. Forsikringsstrategi gir regler for måling av biometrisk risiko, katastroferisiko, kostnadsrisiko og renterisiko. Kapitalforvaltningsstrategien spesifiserer strategisk aktiva allokering og retningslinjer for kapitalforvaltningen. Strategidokumentene omfatter i tillegg personvernstrategi, likviditetsstrategi og strategi for risikostyring og internkontroll.

Strategidokumentene har som premiss at gjeldende solvensmarginkrav og forenklet solvenskapitalkrav skal være oppfylt til enhver tid. I tillegg er det fastsatt spesifikke handlingsregler relatert til kapitalkravene. Risikosituasjonen overvåkes blant annet gjennom å jevnlig analysere hvordan uvanlige markedsforhold vil påvirke pensjonskassens bufferkapital. Risikoanalysene rapporteres til styret kvartalsvis. Styret vurderer pensjonskassens bufferkapital som tilfredsstillende i forhold til den risikoen pensjonskassen er eksponert for.

Pensjonskassen gjennomgår årlig operasjonelle risikofaktorer og de interne kontrolltiltak som sikrer mot disse. Kontrolltiltakene er nedfelt i interne kontrollrutiner som blir fulgt i den løpende driften. Styret behandlet i desember den årlige dokumentasjonen omkring risikostyring internkontroll fra daglig leder og en uavhengig attestasjonsrapport fra ekstern revisor, og fant denne dokumentasjonen tilfredsstillende.

Årsregnskapet 2019

Forsikringstekniske størrelser

Forfalte premier utgjør 500 millioner kroner i 2019, og innebærer en økning på 9 millioner kroner sammenlignet med 2018. Det er i løpet av året kostnadsført pensjoner på 212 millioner kroner, hvorav premiefritak på 4 millioner kroner. Premiereserve har økt med 328 millioner kroner gjennom året, og utgjør 6 187 millioner kroner ved utgangen av 2019. Sum forsikringsforpliktelser har i løpet av året økt med 1 507 millioner kroner, hvorav 1 150 millioner kroner er urealiserte gevinster og tilhørende økning i kursreguleringsfondet.

Avkastning

Verdijustert og bokført kapitalavkastning beregnet i samsvar med modifisert Dietz-metode var i kollektivporteføljen på henholdsvis 16,0 prosent og 4,1 prosent. Tilsvarende avkastning for 2018 var henholdsvis -2,1 prosent og 3,3 prosent. Den verdijusterte kapitalavkastningen for ulike aktiva klasser var i 2019 på 28,0 prosent for aksjer; 7,3 prosent for obligasjoner; 7,7 prosent for eiendom og 1,7 prosent for pengemarkedsplasseringer.

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen økte i løpet av året med 1 591 millioner kroner, hvorav 1 394 millioner kan tilskrives avkastning på investeringsporteføljen. Den totale forvaltningskapitalen på 10 604 millioner kroner fordeler seg med 89 prosent på kollektivporteføljen og 11 prosent på selskapsporteføljen.

Kontantstrøm

Likviditetsbeholdningen utgjør 339 millioner kroner ved årets slutt. Operasjonelle aktiviteter og investeringsaktiviteter ga netto positive bidrag på henholdsvis 278 millioner kroner og 15 millioner kroner, mens finansieringsaktiviteter ga et fradrag på 35 millioner kroner som gjelder innfrielse av ansvarlig lån.

Soliditet

Pensjonskasser skal ha en solvensmarginkapital som skal sikre en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Finansforetaksloven fastsetter at pensjonskasser som driver livsforsikringsvirksomhet til enhver tid skal ha kapital som er tilstrekkelig til å dekke solvensmarginkravet for pensjonskassens samlede virksomhet. Pensjonskassens solvensmarginkapital var ved årets slutt 425 prosent av solvensmarginkravet, sammenlignet med 432 prosent året før.

Med virkning fra 1.1.2019 er pensjonskasser underlagt et nytt kapitalkrav, «forenklet solvenskapitalkrav», etter regler fastsatt i forskrift om pensjonsforetak. Pensjonskassens solvenskapitaldekning beregnet etter nytt regelverk utgjør 186 prosent pr. 31.12.2019, sammenlignet med 180 prosent ved årets begynnelse. Solvenskapitaldekningen skal til enhver tid være minimum 100 prosent.

Resultat i kollektivporteføljen

Avkastningsresultat i kollektivporteføljen ga et overskudd på 124,2 millioner kroner etter kostnadsført rentekrav på 159,8 millioner kroner. 119,2 millioner kroner er disponert til forsikringskontrakter. Resterende 5,0 millioner kroner tilføres egenkapital, hvorav 1,7 millioner kroner til risikoutjevningssfond.

Risikoresultatet for uførepensjonsplan ga et overskudd på 3,8 millioner kroner som er overført til egenkapital. Det øvrige risikoresultatet ga et overskudd 7,1 millioner kroner som er disponert med 50 prosent til forsikringskontraktene og 50 prosent til risikoutjevningssfond. Det samlede risikoresultatet på 10,9 millioner kroner er oppgitt etter netto overførsel til erstatningsavsetninger på 3,2 millioner kroner.

Skatt

Årets skattekostnad på 21,8 millioner kroner består av betalbar skatt på 25,2 millioner kroner, endring i utsatt skatt på -2,1 millioner kroner og justering av tidligere år på -1,3 millioner kroner. Pensjonskassen har pr. 31.12.2019 avsatt 38,0 millioner kroner i utsatt skatteforpliktelse.

Pensjonskassens resultat

Resultat før skattekostnad utgjør 136,7 millioner kroner som består av et overskudd på 76,6 millioner kroner fra teknisk regnskap og et overskudd på 60,1 millioner kroner fra ikke-teknisk regnskap. Årsregnskapet er gjort opp med et totalresultat på 114,9 millioner kroner etter en skattekostnad på 21,8 millioner kroner. Totalresultatet er disponert med 5,3 millioner kroner til risikoutjevningsfond og 109,6 millioner kroner til annen opptjent egenkapital.

Fortsatt drift

Styret mener at grunnlaget for fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet er avlagt under denne forutsetningen.

Tananger,

31. desember 2019

18. mars 2020

Jarl Ellingsen
Styreleder (sign.)

Eirik Birkeland
Styremedlem (sign.)

Christian Bruusgaard
Styremedlem (sign.)

Elin Rødder Gundersen
Styremedlem (sign.)

Ingunn Hagelin
Styremedlem (sign.)

Tone-Lise Håland
Styremedlem (sign.)

Eli-Anette Oftedal
Styremedlem (sign.)

Rønnaug Hillier
Daglig leder (sign.)

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Resultatregnskap

Beløp i tusen kroner	Note	2019	2018
TEKNISK REGNSKAP			
1. Premieinntekter			
1.1 Forfalte premier, brutto		499 587	490 818
1.2 - Avgitte gjenforsikringspremier		-418	-449
Sum premieinntekter for egen regning	2	499 169	490 369
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	3	92 803	68 662
2.4 Verdiendringer på investeringer	4	1 150 332	-400 601
2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	5	188 816	175 997
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		1 431 951	-155 942
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter		2 423	1 178
5. Pensjoner mv.			
5.1 Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1 Brutto	6	-212 478	-233 931
Sum pensjoner mv.		-212 478	-233 931
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte			
6.1.1 Endring i premiereserve mv., brutto	17	-313 429	-289 318
6.2 Endring i tilleggsavsetninger	17	1 425	1 057
6.3 Endring i kursreguleringsfond	15, 17	-1 150 332	400 601
6.4 Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.			
6.4.1 Endring i premiefond	16, 17	-5 853	-6 534
6.4.2 Endring i fond for regulering av pensjoner mv.	16, 17	-431	-367
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene - kontraktsfastsatte forpliktelser		-1 468 620	105 439
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1 Overskudd på avkastningsresultatet	17	-119 202	-87 701
8.2 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	17	-3 562	-10 150
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser		-122 764	-97 851
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1 Forvaltningskostnader		-43 346	-37 657
9.2 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	7	-9 742	-9 324
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-53 088	-46 981
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader		-5	-28 896
11. Resultat av teknisk regnskap	19	76 588	33 385

Resultatregnskap

Beløp i tusen kroner	Note	2019	2018
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	3	10 521	7 784
12.4 Verdiendringer på investeringer	4	33 563	-43 033
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	5	21 405	19 952
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		65 489	-15 297
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1 Forvaltningskostnader		-4 914	-4 269
14.2 Andre kostnader	7	-459	-358
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader i selskapsporteføljen		-5 373	-4 627
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap		60 116	-19 924
16. Resultat før skattekostnader		136 704	13 461
17. Skattekostnader	20	-21 802	12 960
18. Resultat før andre inntekter og kostnader		114 902	26 421
19. Andre inntekter og kostnader		-	-
20. TOTALRESULTAT		114 902	26 421
Overført til risikoutjevningfond	19	-5 307	-11 189
Overført til annen opptjent egenkapital	19	-109 595	-15 232
Sum overføringer		-114 902	-26 421

Balanse

Beløp i tusen kroner Note 31.12.2019 31.12.2018

EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN

2. Investeringer

2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost) 8, 11, 12, 13 634 010 579 624

2.4.2 Rentebærende verdipapirer 9, 11, 12, 13 400 500 431 239

2.4.3 Utlån og fordringer 11 29 400 7 711

Sum investeringer 1 063 910 1 018 574

4. Andre eiendeler

4.2 Kasse, bank 11 47 375 13 711

Sum andre eiendeler 47 375 13 711

5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter

5.2 Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter 11 12 633 12 433

Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter 12 633 12 433

Sum eiendeler i selskapsporteføljen 1 123 918 1 044 718

EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE

6. Investeringer i kollektivporteføljen

6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost) 8, 11, 12, 13 5 649 553 4 534 403

6.4.2 Rentebærende verdipapirer 8, 11, 12, 13 3 568 784 3 373 583

6.4.3 Utlån og fordringer 11 261 975 60 319

Sum investeringer i kollektivporteføljen 9 480 312 7 968 305

Sum eiendeler i kundeporteføljene 9 480 312 7 968 305

SUM EIENDELER 10 604 230 9 013 023

Balanse

Beløp i tusen kroner	Note	31.12.2019	31.12.2018
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
10. Innskutt egenkapital		34 900	34 900
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningfond		48 178	42 871
11.2 Annen opptjent egenkapital		1 018 380	908 786
11.3 Delårsresultat		-	-
Sum opptjent egenkapital	19	1 066 558	951 657
12. Ansvarlig lånekapital mv.			
12.1 Evigvarende ansvarlig lånekapital	11, 14	-	34 900
13. Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve mv.	17	6 186 581	5 858 771
13.2 Tilleggsavsetninger	17	614 978	616 403
13.3 Kursreguleringsfond	15, 17	2 323 945	1 173 613
13.4 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	16, 17	306 630	276 646
Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		9 432 134	7 925 433
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt	20	25 242	13 540
15.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt	20	37 976	40 115
15.3 Andre avsetninger for forpliktelser		5 661	5 616
Sum avsetninger for forpliktelser		68 879	59 271
16. Forpliktelser			
16.2 Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	11	-	4 947
16.3 Andre forpliktelser	11	62	1 021
Sum forpliktelser		62	5 968
17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	11	1 697	894
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		10 604 230	9 013 023

Endringer i egenkapital

Beløp i tusen kroner

	Innskutt egenkapital	Risiko- utjevning- fond	Annen opptjent egenkapital	Sum opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2017	34 900	31 682	893 554	925 236	960 136
Resultat før andre inntekter og kostnader	-	-	26 421	26 421	26 421
Andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-
Totalresultat	-	-	26 421	26 421	26 421
Endring i risikoutjevningfond	-	11 189	-11 189	-	-
Egenkapital 31.12.2018	34 900	42 871	908 786	951 657	986 557
Egenkapital 31.12.2018	34 900	42 871	908 786	951 657	986 557
Resultat før andre inntekter og kostnader	-	-	114 901	114 901	114 901
Andre inntekter og kostnader	-	-	-	-	-
Totalresultat	-	-	114 901	114 901	114 901
Endring i risikoutjevningfond	-	5 307	-5 307	-	-
Egenkapital 31.12.2019	34 900	48 178	1 018 380	1 066 558	1 101 458

Kontantstrømoppstilling

Beløp i tusen kroner

	2019	2018
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalte premier	410 909	404 141
Utbetalt gjenforsikring	-418	-449
Utbetalte pensjoner	-208 484	-216 003
Innbetalinger vedrørende driften	-	245
Innbetalinger av renter	31 584	44 063
Utbetalinger av renter	-50	-2
Innbetalinger av utbytte	73 726	48 567
Utbetaling av skatt	-12 239	-970
Utbetalinger vedrørende driften for øvrig	-17 339	-44 600
Netto kontantstrøm av operasjonelle aktiviteter (A)	277 689	234 992
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Realisert gevinst ved salg av investeringer	164 807	170 612
Realisert tap ved salg av investeringer	-74	-14 789
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av investeringer	-150 102	-738 575
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)	14 631	-582 752
Finansieringsaktiviteter		
Utbetalte renter på ansvarlig lån	-409	-356
Nedbetaling av ansvarlig lån	-34 900	-
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	-35 309	-356
Netto kontantstrøm i perioden (A+B+C)	257 011	-348 116
Effekt av valutakursendring på kontanter	-	-4
Netto endring i kontanter	257 011	-348 120
Likviditetsbeholdning pr. 01.01	81 740	429 860
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	338 751	81 740

Oversikt over noter til årsregnskapet

Note nr.	Beskrivelse	Side
1	Regnskapsprinsipper	17
2	Premieinntekter	20
3	Renteinntekt og utbytte på finansielle eiendeler	20
4	Verdiendringer på investeringer	20
5	Realisert gevinst og tap på investeringer	21
6	Utbetalte pensjoner mv.	21
7	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader og andre kostnader	22
8	Aksjer og andeler	22
9	Rentebærende verdipapirer	24
10	Kapitalavkastning	24
11	Klassifisering av finansielle instrumenter	25
12	Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi	25
13	Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter	26
14	Ansvarlig lån	27
15	Kursreguleringsfond	27
16	Premiefond, fond for regulering av pensjoner og -uførepensjon	28
17	Endring i forsikringsforpliktelser	29
18	Kapitalkrav	30
19	Resultatanalyse	31
20	Skattekostnad	32

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Grunnlaget for utarbeidelse av regnskapet

Årsregnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forskrift av 20.12.2011 nr. 1457 om årsregnskap for pensjonsforetak. Årsregnskapsforskriften er tilpasset International Financial Reporting Standards (IFRS). Forskriften ble sist gang endret den 20.12.2018 med virkning for regnskapsåret fra 1.1.2018.

Valuta

Verdipapirer nominert i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner til kurs ved regnskapsperiodens slutt. Inntekter og kostnader i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner etter kursene på transaksjonstidspunktet.

Balanseføring av eiendeler og forpliktelser

Eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunktet pensjonskassen oppnår reell kontroll over rettigheter til eiendelene og påtar seg reelle forpliktelser. Eiendelene føres ut av balansen på det tidspunktet reell risiko for eiendelene er overført, og kontroll over rettighetene til eiendelene er bortfalt eller utløpt.

Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter innregnes og måles i samsvar med IAS 39. Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av formålet med investeringen:

Kategori	Beskrivelse
1. Holdt for handelsformål, balanseført til virkelig verdi over resultatet	Instrumenter som omsettes hyppig der posisjoner etableres med mål om kortsiktig gevinst. Pensjonskassen har ingen investeringer i denne kategorien.
2. Frivillig klassifisert til virkelig verdi, med verdiendringer over resultatet	Eiendeler og forpliktelser som blir bestemt klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, fordi rapportering til virkelig verdi resulterer i relevant informasjon og konsistent måling. Aksjefond, eiendomsfond, obligasjonsfond, obligasjoner og sertifikater er frivillig klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.
3. Holde-til-forfall-investeringer, balanseført til amortisert kost	Verdipapirer som holdes til forfall vurderes til amortisert kost. Pensjonskassen har ingen slike finansielle eiendeler.
4. Lån og fordringer, balanseført til amortisert kost	Instrumenter som ikke er notert i et aktivt marked, og som ikke er definert som eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultatet eller finansielle eiendeler tilgjengelig for salg. Bankinnskudd og kortsiktige fordringer inngår i denne kategorien.
5. Finansielle eiendeler tilgjengelige for salg	Ikke-derivative finansielle eiendeler som er øremerket tilgjengelige for salg, eller som ikke kan klassifiseres i andre kategorier vil kategoriseres her. Pensjonskassen har ingen finansielle eiendeler i denne kategorien.

Dersom det ikke er besluttet noe annet før investering i en finansiell eiendel, benytter Pensjonskassen muligheten som er gitt gjennom årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak § 3-3 og IAS 39 pkt. 9 til å vurdere alle finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet i samsvar med virkelig verdi-oppsjonen. Dette innebærer at virkelig verdi justeringer på finansielle eiendeler skal føres over resultatet før andre inntekter og kostnader.

Verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi

Ved første gangs regnskapsføring balanseføres finansielle instrumenter til virkelig verdi på handelsdagen. Virkelig verdi fastsettes ved etterfølgende verdimålinger som det beløp en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp i, gjennom en transaksjon mellom uavhengige parter. Finansielle instrumenter grupperes i tre nivå etter regler gitt i IFRS 13:

Nivå	Beskrivelse av finansielle instrumenter
1. Omsetning til noterte priser i et aktivt marked	Instrumenter som handles i et aktivt marked, og verdsettes på bakgrunn av noterte priser fra en børs, en megler eller et prissettingsbyrå. Pensjonskassens investeringer i obligasjonsfond og aksjefond uten omsetningsrestriksjoner er kategorisert i nivå 1
2. Omsetning til Ikke noterte priser i et aktivt marked eller ved omsetningsrestriksjoner	Instrumenter som handles til andre priser enn noterte priser, og der verdsettelsen skjer på bakgrunn av variable som er direkte eller indirekte observerbare. Dette nivået omfatter i tillegg instrumenter som handles til noterte priser i markeder med ikke-daglig omsetning. Pensjonskassens investeringer i aksjefond med enkelte omsetningsrestriksjoner er kategorisert i nivå 2
3. Omsetning i et ikke aktivt marked	Instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked og der det ikke finnes observerbare markedsdata. Slike instrumenter vil verdsettes etter ulike evalueringsteknikker. Pensjonskassens investeringer i eiendomsfond, som verdsettes kvartalsvis, kategoriseres under nivå 3.

Verdsettelse av finansielle instrumenter til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, verdsettes til amortisert kost. Inntekter beregnes i forhold til instrumentets internrente som fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Skatter

Skattekostnad i regnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av regnskapsperiodens skattemessige resultat og netto formue. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige balanseverdier. Netto utsatt skattefordel føres i balansen dersom det er sannsynlig at fordelene kan benyttes.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning	Beskrivelse
Premiereserve	Premiereserven beregnes som nåverdien av forventede framtidige utbetalinger av løpende og oppsatte pensjonsrettigheter på balansedagen. Den gir uttrykk for pensjonskassens regnskapsmessige pensjonsforpliktelse basert på lineær opptjening av pensjonsrettigheter hvor også avsetninger for forsikringstilfeller som ikke er oppgjort av- eller meldt til pensjonskassen ved regnskapsperiodens utgang er inkludert. Reservene er beregnet av pensjonskassens aktuar. Beregningen bygger på samme grunnlag som ved beregning av forsikringsteknisk premie. Grunnlaget er godkjent av Finanstilsynet. Premiereserven forutsetter en grunnlagsrente på 3,0 prosent for rettigheter opptjent før 1.1.2012, 2,5 prosent for rettigheter opptjent i perioden 1.1.2012-31.12.2014, og 2,0 prosent for rettigheter opptjent fra 1.1.2015.
Tilleggsavsetninger:	Tilleggsavsetninger kan i henhold til forskrift utgjøre 12,0 prosent av premiereserven. Avsetningene kan anvendes til å dekke manglende avkastning i kollektivporteføljen, inntil årets rentegarantikrav.
Kursreguleringsfond:	Kursreguleringsfond tilsvarer summen av netto urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler som inngår i kollektivporteføljen.
Premiefond:	Premiefond kan benyttes til å dekke fremtidige premier. Fondet tilføres en rente på minimum 2,0 prosent p.a.
Fond for regulering av pensjoner mv.	Fond for regulering av pensjoner mv. gjenspeiler pensjonistenes andel av overskudd i kollektivporteføljen. Fondet benyttes til årlig regulering av løpende pensjoner etter fastsatte regler. Dersom midler i fondet overstiger den prosentvise økning i folketrygdens grunnbeløp det påfølgende år, overføres det overskytende beløp til premiefond. Fondet tilføres en rente på minimum 2,0 prosent p.a.
Reguleringsfond for uførepensjon	Årlig avkastning som overstiger maksimum tillatt årlig oppregulering av uførepensjon under utbetaling, skal tilordnet reguleringsfond for uførepensjon. Midler i fondet skal brukes til å dekke oppregulering i senere år hvor avkastning er utilstrekkelig. Fondet tilføres en rente på minimum 2,0 prosent p.a.

Note 2 - Premieinntekter

	2019	2018
Terminpremie og endringspremier	170 466	168 206
Engangspremier aktive medlemmer	139 490	99 787
Engangspremier pensjonister	71 042	53 578
Ekstraordinær engangspremie, pensjonister	-	51 886
Engangspremier ved utstedelse av fripoliser	1 958	3 532
Premiefritak	3 994	3 607
Frigjort premie	-15 301	-9 102
Risikopremie uføreplan	9 769	8 747
Administrasjonsreserve	14 628	12 499
Administrasjonspremie	6 455	6 410
Forvaltningspremie	34 914	33 232
Rentegarantipremie	43 416	40 608
Fortjenestepremier	18 756	17 828
Reassuranspremie	-418	-449
Sum premieinntekter	499 169	490 369

Note 3 - Renteinntekt og utbytte på finansielle eiendeler

	2019			2018
	Teknisk	Ikke-teknisk	Sum	
Renteinntekt obligasjoner og sertifikater	-	-	-	24 727
Renteinntekt bankinnskudd	-	-	-	122
Annen renteinntekt	-	-	-	53
Utbytte fra pengemarkeds- og obligasjonsfond	26 191	2 969	29 160	2 833
Utdelt fra eiendomsfond	66 612	7 552	74 164	48 711
Sum renteinntekt og utbytte	92 803	10 521	103 324	76 446

Note 4 - Verdiendringer på investeringer

	2019			2018
	Teknisk	Ikke-teknisk	Sum	
Verdiendringer andeler i eiendomsfond	16 400	478	16 878	25 614
Verdiendringer andeler i aksjefond	908 021	26 494	934 515	-359 390
Verdiendringer obligasjoner og sertifikater	-	-	-	-15 684
Verdiendringer pengemarkeds- og obligasjonsfond	225 911	6 591	232 502	-94 174
Sum verdiendringer	1 150 332	33 563	1 183 895	-443 634

Note 5 - Realisert gevinst og tap på investeringer

	2019			2018
	Teknisk	Ikke-teknisk	Sum	
Realisert gevinst ved salg av aksjeandeler	169 888	19 260	189 148	108 016
Realisert gevinst ved salg av obligasjoner o.l.	-	-	-	76
Realisert gevinst fra salg av andeler i obligasjonsfond	11 136	1 262	12 398	81 406
Realisert gevinst fra salg av andeler i eiendomsfond	7 792	883	8 675	6 454
Realisert valutagevinst og valutatap	-	-	-	-3
Netto realisert gevinst på investeringer	188 816	21 405	210 221	195 949

Note 6 - Utbetalte pensjoner mv.

	2019	2018	2017	2016	2015
Alderspensjon	177 818	198 567	139 119	124 793	106 952
Uførepensjon	10 303	12 144	9 916	9 343	9 819
Ektefellepensjon	19 774	18 952	17 721	15 916	14 646
Barnpensjon	589	660	522	415	394
Premiefritak	3 994	3 607	2 997	4 773	4 798
Sum utbetalte pensjoner	212 478	233 931	170 275	155 239	136 609

	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Antall alderspensjonister *	919	869	768	749	696
Antall uførepensjonister	138	141	136	72	74
Antall ektefellepensjonister	277	274	270	234	234
Antall barnpensjonister	7	10	9	5	9
Antall pensjonister	1 341	1 294	1 183	1 060	1 013

* herunder pensjonister med tidliguttak

	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
	160	110	173	145	100

Note 7 - Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader og andre kostnader

	2019		Sum	2018
	Teknisk	Ikke-teknisk		
Styrehonorar	91	-	91	91
Administrasjonskostnader	6 142	-	6 142	5 028
Revisjonshonorar, revisjon	184	-	184	242
Andre attestasjonstjenester utført av revisor	62	-	62	62
Regnskapshonorar	674	-	674	651
Aktuærtjenester	772	-	772	559
Konsulentonorar	1 110	-	1 110	2 117
Rentekostnader evigvarende ansvarlig lån	-	459	459	356
Forsikringer	165	-	165	163
Andre kostnader	542	-	542	413
Sum	9 742	459	10 201	9 682

Pensjonskassen har ingen ansatte. Et styremedlem er uten tilknytning til arbeidsgiverforetakene, og mottar årlig styrehonorar. Øvrige styremedlemmer og daglig leder er ansatt i ConocoPhillips Norge, og mottar ingen godtgjørelse fra pensjonskassen. ConocoPhillips Norge fakturerer pensjonskassen for administrasjonskostnader basert på faktisk medgåtte timer. Renter på ansvarlig lån ble beregnet og betalt til ConocoPhillips Norge i samsvar med inngått låneavtale. Låneavtalen ble avsluttet i november 2019. Pensjonskassen har ingen transaksjoner med andre nærstående parter enn med ConocoPhillips Norge.

Note 8 - Aksjer og andeler

	31.12.2019		Sum	31.12.2018
	Selskapsportefølje	Kollektivportefølje		
Kostpris på andeler i aksjefond				
AKO Global L/O H2N CF1	40 664	362 337	403 001	403 000
Ardevora Global Equity	41 376	368 692	410 068	408 560
Artisan Global Opportunities	32 522	289 800	322 322	321 947
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II	17 806	158 669	176 475	309 861
Egerton Capital Equity H2N	60 031	534 927	594 958	594 958
Keel Capital Longhorn H2N C2	25 744	229 404	255 148	255 148
Lansdowne Developed Market LO SRI H2N	26 023	231 889	257 912	257 912
Orbis Global Equity Zero Base	50 450	449 550	500 000	500 000
The Children's Investment Fund H2N	30 270	269 730	300 000	-
Sum	324 886	2 894 998	3 219 884	3 051 386
Kostpris på andeler i eiendomsfond				
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS	59 961	534 304	594 265	567 086
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	51 090	455 257	506 347	483 882
Sum	111 051	989 561	1 100 612	1 050 968
Sum kostpris	435 937	3 884 559	4 320 496	4 102 354

Beløp i tusen kroner

	31.12.2019		Sum	31.12.2018
	Selskaps- portefølje	Kollektiv- portefølje		
Urealiserte gevinster på andeler i aksjefond				
AKO Global L/O H2N CF1	12 703	113 194	125 897	-15 095
Ardevora Global Equity	31 009	276 318	307 327	131 679
Artisan Global Opportunities	28 008	249 579	277 587	113 054
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II	11 764	104 831	116 595	202 534
Egerton Capital Equity H2N	46 105	410 830	456 935	202 038
Keel Capital Longhorn H2N C2	15 664	139 575	155 239	65 724
Lansdowne Developed Market LO SRI H2N	6 737	60 031	66 768	22 658
Orbis Global Equity Zero Base	28 259	251 810	280 069	129 309
The Children's Investment Fund H2N	-	-	-	-
Sum	180 249	1 606 168	1 786 417	851 901
Urealiserte gevinster på andeler i eiendomsfond				
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS	8 105	72 223	80 328	55 967
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	9 719	86 603	96 322	103 805
Sum	17 824	158 826	176 650	159 772
Netto urealiserte gevinster	198 073	1 764 994	1 963 067	1 011 673
Virkelig verdi på andeler i aksjefond				
AKO Global L/O H2N CF1	53 367	475 531	528 898	387 905
Ardevora Global Equity	72 385	645 010	717 395	540 239
Artisan Global Opportunities	60 530	539 379	599 909	435 001
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II	29 570	263 500	293 070	512 395
Egerton Capital Equity H2N	106 136	945 757	1 051 893	796 996
Keel Capital Longhorn H2N C2	41 408	368 979	410 387	320 872
Lansdowne Developed Market LO SRI H2N	32 760	291 920	324 680	280 570
Orbis Global Equity Zero Base	78 709	701 360	780 069	629 309
The Children's Investment Fund H2N	30 270	269 730	300 000	-
Sum	505 135	4 501 166	5 006 301	3 903 287
Virkelig verdi på andeler i eiendomsfond				
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS	68 066	606 527	674 593	623 053
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	60 809	541 860	602 669	587 687
Sum	128 875	1 148 387	1 277 262	1 210 740
Sum virkelig verdi	634 010	5 649 553	6 283 563	5 114 027

Pensjonskassen hadde ingen børsnoterte aksjer og andeler ved regnskapsperiodens utgang.

Note 9 - Rentebærende verdipapirer

	31.12.2019		Sum	31.12.2018
	Selskaps- portefølje	Kollektiv- portefølje		
Kostpris på andeler i obligasjonsfond				
AQR Global Aggregate	66 594	593 406	660 000	660 000
BlueBay IG Global Aggregate I	67 822	604 354	672 176	670 425
DNB Likviditet (IV)	13 201	117 635	130 836	226 541
DNB Obligasjon (III)	98 514	877 838	976 352	951 299
PIMCO Global Bond Fund	31 802	283 382	315 184	314 742
PIMCO Global Bond Fund ESG	66 683	594 199	660 882	660 465
Sum kostpris	344 616	3 070 814	3 415 430	3 483 472
Urealiserte gevinster på andeler i obligasjonsfond				
AQR Global Aggregate	6 413	57 145	63 558	2 904
BlueBay IG Global Aggregate I	5 369	47 839	53 208	-11 762
DNB Likviditet (IV)	24	211	235	-360
DNB Obligasjon (III)	1 002	8 925	9 927	-35
PIMCO Global Bond Fund	38 570	343 695	382 265	335 410
PIMCO Global Bond Fund ESG	4 506	40 155	44 661	-4 807
Netto urealiserte gevinster	55 884	497 970	553 854	321 350
Virkelig verdi på andeler i obligasjonsfond				
AQR Global Aggregate	73 007	650 551	723 558	662 904
BlueBay IG Global Aggregate I	73 191	652 193	725 384	658 663
DNB Likviditet (IV)	13 225	117 846	131 071	226 181
DNB Obligasjon (III)	99 516	886 763	986 279	951 264
PIMCO Global Bond Fund	70 372	627 077	697 449	650 152
PIMCO Global Bond Fund ESG	71 189	634 354	705 543	655 658
Sum virkelig verdi	400 500	3 568 784	3 969 284	3 804 822

Note 10 - Kapitalavkastning

	2019	2018	2017	2016	2015
Kollektivporteføljen					
Bokført kapitalavkastning	4,07 %	3,28 %	3,70 %	7,73 %	16,60 %
Verdijustert kapitalavkastning	15,99 %	-2,13 %	12,40 %	6,41 %	8,70 %
Selskapsporteføljen					
Bokført kapitalavkastning	15,99 %	-2,13 %	12,40 %	6,41 %	8,70 %

Kapitalavkastning er beregnet på grunnlag av modifisert Dietz-metode.

Note 11 - Klassifikasjon av finansielle instrumenter

	31.12.2019		Sum	31.12.2018
	Selskaps- portefølje	Kollektiv- portefølje		
Til virkelig verdi over resultatet - frivillig klassifisert				
Aksjer og andeler	634 010	5 649 553	6 283 563	5 114 027
Rentebærende verdipapirer	400 500	3 568 784	3 969 284	3 804 822
Sum	1 034 510	9 218 337	10 252 847	8 918 849
Lån og fordringer				
Bankinnskudd o.l.	76 775	261 975	338 750	81 740
Andre opptjente, ikke mottatte inntekter	12 633	-	12 633	12 434
Sum	89 408	261 975	351 383	94 174
Sum finansielle eiendeler	1 123 918	9 480 312	10 604 230	9 013 023

	31.12.2019	31.12.2018
Finansielle forpliktelser til amortisert kost		
Evigvarende ansvarlig lånekapital	-	34 900
Andre forpliktelser	62	5 968
Påløpte kostnader	1 697	894
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	1 759	41 762

Note 12- Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

	31.12.2019		
	Rentebærende		Sum
Grunnlag for fastsettelse av virkelig verdi	Aksjer	papirer	
Nivå 1 - Priser notert i et aktivt marked	2 390 443	3 969 284	6 359 727
Nivå 2 - Priser fra eksterne kilder	2 615 858	-	2 615 858
Nivå 3 - Priser fra andre kilder	1 277 262	-	1 277 262
Sum finansielle eiendeler virkelig verdi	6 283 563	3 969 284	10 252 847

	31.12.2018		
	Rentebærende		Sum
Grunnlag for fastsettelse av virkelig verdi	Aksjer	papirer	
Nivå 1 - Priser notert i et aktivt marked	2 116 942	3 804 822	5 921 764
Nivå 2 - Priser fra eksterne kilder	1 786 345	-	1 786 345
Nivå 3 - Priser fra andre kilder	1 210 740	-	1 210 740
Sum finansielle eiendeler virkelig verdi	5 114 027	3 804 822	8 918 849

Note 13 - Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter

Omfang

Finansiell risiko knyttet til pensjonskassens investeringer i finansielle instrumenter kan inndeles i markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Risikoen styres på aggregert nivå, og ivaretas gjennom kapitalforvaltningsstrategien som behandles av styret årlig.

Empiriske studier viser at over en lengre periode vil aksjeplasseringer med stor sannsynlighet gi høyere avkastning enn plassering i renteinstrumenter. I tråd med denne erfaringen, og for å nå målsettingen om å oppnå en langsiktig høy avkastning innenfor rammen av forsvarlig sikkerhet, risikospredning og likviditet, allokterer pensjonskassen en andel av porteføljen til andre aktiva enn risikofrie plasseringer. For å bidra til forsvarlig sikkerhet og risikospredning skal midlene fordeles på flere aktiva klasser, både med hensyn til geografi og ulike verdipapirer. Pensjonskassen har etablert spesifikke rammer for alle aktivaklasser samt rammer for bruk av derivater og for kredittrisiko. Det foretas risikostyring som innebærer periodisk måling av finansiell risiko sammenlignet med pensjonskassens risikobærende evne og risikotoleranse. Den strategiske aktiva allokeringen vedtas av styret årlig gjennom behandling av kapitalforvaltningsstrategien. Styret fastsetter også øvre og nedre grense pr. aktiva klasse som til enhver tid er styrende for kapitalforvaltningen.

Markedsrisiko

Pensjonskassens markedsrisiko omfatter renterisiko, aksjerisiko, eiendomsrisiko og valutarisiko.

Renterisiko defineres som verdifall forårsaket av en endring i rentenivået. Den samlede renteporteføljen har en rentefølsomhet på 5,7 prosent ved utgangen av regnskapsperioden, hvilket gjenspeiler den umiddelbare prosentvise endringen i renteporteføljen som følge av et parallelt skift i rentekurven på 1 prosentenheter.

Aksjerisiko defineres som verdifall forårsaket av reduserte aksjepriser. Aksjeporteføljen er globalt diversifisert, og inkluderer selskaper fra både industrialiserte og framvoksende økonomier. Risikoen i pensjonskassens aksjeportefølje er moderat og styres blant annet gjennom geografisk diversifisering, ved bruk av brede referanseindekser i forvaltningen og gjennom bruk av flere ulike fondsforvaltere.

Eiendomsrisiko kan defineres som verdifall forårsaket av endring i verdi på eiendomsmassen. Tilbud, etterspørsel og avkastningskrav er blant de viktigste faktorene som påvirker eiendommenes verdi. Pensjonskassens portefølje av investeringseiendom i Norge er bredt diversifisert med hensyn til antall bygninger, beliggenhet, eiendomstype, utløpsprofil og leietakere. Investeringseiendommene blir aktivt forvaltet, med høy fokus på tett oppfølging av leietakere.

Valutarisiko defineres som verdifall forårsaket av endringer i valutakurser. 20 prosent av pensjonskassens forvaltningskapital er investert i ulike aksjefond med underliggende eksponering i utenlandsk valuta, og som ikke er sikret i norske kroner. De samlede underliggende posisjonene er imidlertid geografisk diversifisert, noe som begrenser den samlede valutarisikoen i porteføljen.

	31.12.2019			31.12.2018
	Selskaps- portefølje	Kollektiv- portefølje	Sum	
Markedseksponering				
Aksjer og andeler	634 010	5 649 553	6 283 563	5 114 027
Renteinstrumenter	400 500	3 568 784	3 969 284	3 804 822
Sum markedseksponering	1 034 510	9 218 337	10 252 847	8 918 849

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som endring i pris av en utsteders gjeld som følge av endringer i kredittverdighet. Pensjonskassen har i kapitalforvaltningsstrategien og i forvaltningsmandat fastsatt rammer for minimum kredittverdighet knyttet til direkte investeringer i rentepapirer. Kredittrisiko i forbindelse med reassuranse håndteres ved krav om kredittverdighet for reassurandører.

Kredittrisiko knyttet til renteinstrumenter	31.12.2019		31.12.2018	
	Eksposering	Andel	Eksposering	Andel
<u>Rating kategori</u>				
AAA	1 233 762	31 %	1 009 713	27 %
AA	379 144	10 %	564 501	15 %
A	794 649	20 %	994 119	26 %
BBB	945 525	24 %	701 528	18 %
BB	120 181	3 %	40 858	1 %
B	74 892	2 %	55 016	1 %
CCC eller lavere	24 022	1 %	33 840	1 %
Ikke ratet	397 109	10 %	405 247	11 %
Sum kredittrisiko renteinstrumenter	3 969 284	100 %	3 804 822	100 %

Kategorien «ikke ratet» omfatter norske utstedere uten en offisiell rating. Alle utstedere er kredittvurdert av forvalter.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som manglende evne til å møte betalingsforpliktelser ved forfall, eller ved at investeringer må realiseres til en høy kostnad for å kunne utføre betalinger. Kapitalforvaltningsstrategien sikrer at pensjonskassen til enhver tid har tilfredsstillende likviditet til å oppfylle sine løpende forpliktelser. Finansielle forpliktelser forfaller til betaling i løpet av 2020.

Note 14 - Ansvarlig lån

Pensjonskassen inngikk i 2002 en avtale med ConocoPhillips Norge om et evigvarende ansvarlig lån på 34,9 millioner kroner. Lånet ble i sin helhet innfridd i november 2019. Lånekapitalen var usikret og sto tilbake for Pensjonskassens alminnelige gjeld. Renter påløp til en rentesats lik NIBOR minus 0,1 prosent.

Note 15 - Kursreguleringsfond

	31.12.2019	Endring	31.12.2018
Andeler i aksjefond og eiendomsfond	1 811 820	921 936	889 884
Andeler i obligasjonsfond	512 125	228 396	283 729
Sum kursreguleringsfond	2 323 945	1 150 332	1 173 613

Note 16 - Premiefond, fond for regulering av pensjoner og -uførepensjoner

Premiefond	2019	2018	2017	2016	2015
Balanse IB	232 618	226 986	432 402	524 000	379 433
Tilført rente	1 736	1 889	7 274	9 229	6 096
Tilført fra premiereserve	4 117	4 645	-	-	-
Tildelt overskudd fra avkastningsresultat	52 871	40 563	38 163	132 033	83 615
Tildelt overskudd fra risikoresultat	1 779	4 027	-	500	7 959
Overføringer fra fond for reg. av pensjoner	-	-	58 888	5 896	-
Overføringer til(+)/fra(-) pensjonskassen	-40 226	-45 492	-309 741	-239 256	46 897
Balanse UB	252 895	232 618	226 986	432 402	524 000
Årets premie	499 587	490 818	485 871	441 759	373 745
Premiefond UB i forhold til årets premie	51 %	47 %	47 %	98 %	140 %

Fond for regulering av pensjoner	2019	2018	2017	2016	2015
Balanse IB	43 670	37 211	86 489	67 390	-
Tilført rente	428	367	1 288	921	-
Engangspremie pensjonsregulering	-44 097	-37 578	-28 889	-56 890	-
Tildelt overskudd fra avkastningsresultat	51 422	39 639	37 211	80 634	62 827
Tildelt overskudd fra risikoresultat	1 775	4 031	-	329	4 563
Overføringer til premiefond	-	-	-58 888	-5 895	-
Balanse UB	53 198	43 670	37 211	86 489	67 390

Fond for regulering av uførepensjoner	2019	2018
Balanse IB	357	-
Tilført rente	4	-
Engangspremie pensjonsregulering	-361	-
Tildelt overskudd fra avkastningsresultat	537	357
Tildelt overskudd fra risikoresultat	-	-
Balanse UB	537	357

Note 17 - Endring i forsikringsforpliktelse

	Premie- reserve	Tilleggs- avsetninger	Kurs- regulerings- fond	Premiefond og pensjons- reg.fond	Sum
Balanse 1.1.2019	5 858 771	616 403	1 173 613	276 646	7 925 433
<u>Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse</u>					
Netto resultatførte avsetninger	313 429	-1 425	1 150 332	6 284	1 468 620
Overskudd på avkastningsresultat	14 372	-	-	104 830	119 202
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	9	-	-	3 553	3 562
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpl.	327 810	-1 425	1 150 332	114 667	1 591 384
<u>Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse</u>					
Overføringer mellom fond	-	-	-	-44 457	-44 457
Overføringer til/fra pensjonskassen	-	-	-	-40 226	-40 226
Sum ikke resultatførte endringer i forsikr.forpl.	-	-	-	-84 683	-84 683
Balanse 31.12.2019	6 186 581	614 978	2 323 945	306 630	9 432 134

Forsikringsforpliktelse fordelt på hovedbransje og delbransjer

Samtlige forsikringsforpliktelse tilhører hovedbransjen kollektiv pensjonsforsikring som fordeles på delbransjene foretakspensjonsordninger uten investeringsvalg og fripoliser.

	Premie- reserve	Tilleggs- avsetninger	Kurs- regulerings- fond	Premiefond og pensjons- reg.fond	Sum
Forsikringsforpliktelse pr. delbransje 31.12.2019					
Foretakspensjonsordninger uten investeringsvalg	5 568 087	556 585	2 103 115	306 630	8 534 417
Fripoliser	618 494	58 393	220 830	-	897 717
Balanse 31.12.2019	6 186 581	614 978	2 323 945	306 630	9 432 134

Beregningsgrunnlag

For dødelighet og sivilstandselementer benytter pensjonskassen tariffgrunnlaget K2013 med Finanstilsynets minstekrav til marginer. For den premiebetalende porteføljen benyttes egen uføretariff basert på pensjonskassens risikoeksponering og erfaringer, mens for fripolisebestanden benyttes Storebrands "KU"-tariff. Gjennomsnittlig grunnlagsrente var 2,6 prosent pr. 31.12.2019. Premiefondet er i regnskapsåret tilført en rente på 4,1 prosent.

Note 18 - Kapitalkrav

Beregning av solvensmarginprosent og solvenskapitaldekning skjer i henhold til regler om solvensmarginkrav og forenklet solvenskapitalkrav som er fastsatt i forskrift om pensjonsforetak.

Solvensmarginkrav

	31.12.2019	31.12.2018
Kjernekapital	860 308	784 277
Evigvarende ansvarlig lånekapital	-	34 900
50 % av risikoutjevningfond og tilleggsavsetninger	331 578	329 637
Sum solvensmarginkapital	1 191 886	1 148 814
Samlet kapitalkrav knyttet til forsikringsforpliktelsene	280 327	266 183
Overskudd solvensmarginkapital	911 559	882 631
Solvensmarginprosent	425 %	432 %
Minstekrav til solvensmarginprosent	100 %	100 %

Forenklet solvenskapitalkrav

	31.12.2019	31.12.2018
Kapitalkrav for renterisiko	207 689	202 983
Kapitalkrav for aksjerisiko	1 946 912	1 290 339
Kapitalkrav for eiendomsrisiko	322 458	304 069
Kapitalkrav for valutarisiko	524 343	401 137
Kapitalkrav for spreadrisiko	306 452	236 362
Kapitalkrav for konsentrasjonsrisiko	-	-
Korrelasjonsgevinst vedrørende markedsrisiko	-667 465	-456 750
Sum kapitalkrav for markedsrisiko	2 640 389	1 978 140
Kapitalkrav for livsforsikringsrisiko, inklusiv avgangrisiko	579 721	621 188
Kapitalkrav for motpartsrisiko	45 913	7 925
Korrelasjonsgevinst for samlet risiko, eksklusiv operasjonell risiko	-411 359	-388 317
Samlet kapitalkrav før operasjonell risiko	2 854 664	2 218 936
Kapitalkrav for operasjonell risiko	39 093	32 007
Justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt	-434 064	-337 641
Samlet solvenskapitalkrav	2 459 693	1 913 302

Ansvarlig kapital

Innskutt og opptjent egenkapital	1 101 458	986 557
Ansvarlig lånekapital	-	34 900
Tilleggsavsetninger	614 978	616 403
Kursreguleringsfond	2 323 945	1 173 613
Markedsverdijustering	484 102	599 459
Korreksjon, død og uførhet	42 582	42 304
Ansvarlig kapital	4 567 066	3 453 236
Overskudd av ansvarlig kapital	2 107 373	1 539 934
Solvenskapitaldekning	186 %	180 %
Minstekrav til solvenskapitaldekning	100 %	100 %

Note 19 - Resultatanalyse

	2019			
	Fripoliser	Foretaks- pensjon	Sum	2018
Avkastningsresultat i kollektivporteføljen				
Inntekt fra investeringer i kollektivporteføljen	32 123	251 922	284 045	245 837
Tilført rente	-15 773	-144 062	-159 835	-155 464
Tilbakeført fra tilleggsavsetninger	10	-	10	28
Avkastningsresultat	16 360	107 860	124 220	90 401
Overført til fripoliser	13 088	-	13 088	6 643
Overført til premiefond	-	52 871	52 871	40 563
Overført til fond for regulering av pensjoner	-	51 960	51 960	39 996
Overført til erstatningsavsetninger	-	1 284	1 284	499
Overført til risikoutjevningfond	-	1 745	1 745	1 039
Overført til annen opptjent egenkapital	3 272	-	3 272	1 661
Sum disponering av avkastningsresultat	16 360	107 860	124 220	90 401
Risikoresultat				
Fripoliser	120	-	120	4 351
Kollektivkontrakter	-	7 350	7 350	16 283
Risikoplan uførepensjon	-	3 878	3 878	-15 064
Reassuranseresultat	-103	-316	-419	-449
Risikoresultat	17	10 912	10 929	5 121
Overført til fripoliser	9	-	9	2 092
Overført til premiefond	-	1 778	1 778	4 027
Overført til fond for regulering av pensjoner	-	1 775	1 775	4 030
Overført til risikoutjevningfond	8	3 554	3 562	10 151
Overført til(+)/ fra(-) annen opptjent egenkapital	-	3 805	3 805	-15 179
Sum disponering av risikoresultat	17	10 912	10 929	5 121
Administrasjonsresultat				
Administrasjons- og forvaltningspremie			41 697	39 935
Netto frigjort administrasjonsreserve			12 510	12 398
Forvaltnings- og forsikringsrelaterte kostnader			-53 093	-75 877
Administrasjonsresultat			1 114	-23 544
Teknisk regnskap				
Avkastningsresultat, risikoresultat og administrasjonsresultat			136 263	71 978
Overført til fripoliser			-13 097	-8 735
Overført til andre forsikringsfond			-109 668	-89 115
Forfalt rentegarantipremie og fortjenesteelementer			63 090	59 257
Teknisk regnskap			76 588	33 385

Beløp i tusen kroner

	2019	2018
Endring i opptjent egenkapital		
Resultat av teknisk regnskap	76 588	33 385
Netto gevinst (+) / tap(-) på investeringer i selskapsporteføljen	65 489	-15 297
Kostnader i ikke-teknisk regnskap	-5 374	-4 627
Skattekostnader	-21 802	12 960
Endring i opptjent egenkapital	114 901	26 421
Avstemming av endring i opptjent egenkapital		
Opptjent egenkapital 01.01	951 657	925 236
Opptjent egenkapital 31.12	1 066 558	951 657
Endring i opptjent egenkapital	114 901	26 421

Note 20 - Skattekostnad

	2019	2018
Totalresultat før skattekostnad	136 704	13 461
Beregnet inntektsskatt av totalresultat	30 075	3 096
Formuesskatt	1 622	1 452
Justering av tidligere år	-1 301	-448
Skatteeffekt av permanente forskjeller	-16 177	8 280
Effekt av endret skattesats	-	-1 823
Endring i utsatt skatt	-2 139	-
Endring i midlertidige forskjeller	9 722	-23 517
Årets skattekostnad(+)/ skattemessig inntekt(-)	21 802	-12 960
Formuesskatt	1 622	1 452
Justering av tidligere år	-1 301	-448
Årets beregnede betalbare inntektsskatt	23 620	12 088
Endring utsatt skatt	-2 139	-26 052
Årets skattekostnad(+)/ skattemessig inntekt(-)	21 802	-12 960
Midlertidige forskjeller	172 618	182 339
Underskudd til fremføring	-	-
Grunnlag for utsatt skatt	172 618	182 339
Beregnet utsatt skatt i balansen	37 976	40 115

Som en konsekvens av omlegging av skattereglene for pensjonsforetak er hele det skattemessige underskudd fra 2017 ført mot kursreguleringsfondet pr. 31.12.2017. Grunnlag for utsatt skatt vil dermed være sum av midlertidige forskjeller som kan komme til beskatning på et senere tidspunkt.

Tananger,

31. desember 2019

18. mars 2020

Jarl Ellingsen
Styreleder (sign.)

Eirik Birkeland
Styremedlem (sign.)

Christian Bruusgaard
Styremedlem (sign.)

Elin Rødder Gundersen
Styremedlem (sign.)

Ingunn Hagelin
Styremedlem (sign.)

Tone-Lise Håland
Styremedlem (sign.)

Eli-Anette Oftedal
Styremedlem (sign.)

Rønnaug Hillier
Daglig leder (sign.)

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Aktuarens beretning

Til styret i ConocoPhillips Norge Pensjonskasse

Som ansvarshavende aktuar skal jeg sørge for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. I henhold til dette har jeg vurdert den forsikringstekniske situasjonen for pensjonskassen for regnskapsåret 2019.

I 2019 har pensjonskassen hatt en gjennomgang av regelverket for stillingsskifter. Saken er fremdeles under behandling. Basert på foreløpige vurderinger må pensjonskassen etter all sannsynlighet foreta tilpasninger for å være fullt ut i samsvar med gjeldende lov. Det vil da også være nødvendig med systemmessige tilpasninger for den forsikringstekniske oppfølgingen av pensjonskassen. Det er ikke foretatt justeringer i pensjonskassens premiereserve som følge av denne saken per 31.12.2019. Premiereserven skal etter regelverket beregnes per kontrakt og fordeles per individ, noe som først vil være mulig å gjennomføre når saken er endelig behandlet.

Etter min vurdering er de forsikringstekniske avsetninger i balansen pr 31.12.2019 og de tilhørende avsetninger som er foretatt til disse fondene i resultatregnskapet for 2019 i samsvar med etablerte prinsipper og regler som pensjonskassen følger. Imidlertid vil pensjonskassen, som påpekt over, kunne ha behov for å foreta endringer i sitt regelverk for å være fullt ut i samsvar med gjeldende lov. Analyser basert på visse forutsetninger viser at effekten vil kunne utgjøre ca. 15% av årlig premie. Effekten vil ikke ha vesentlig betydning for pensjonskassens solvenssituasjon.

Oslo 10. mars 2020

Anne Grete Steinkjer
Aktuar

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til styret i ConocoPhillips Norge Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert ConocoPhillips Norge Pensjonskasses årsregnskap som viser et totalresultat på kr. er 114 901 586. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av pensjonskassens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av pensjonskassen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å

Offices in:

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Molde	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Ålesund

kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike pensjonskassen eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyrrende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om pensjonskassens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at pensjonskassen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonskassens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 26. mars 2020
KPMG AS

Anna Pettersen
Statsautorisert revisor